

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/135/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514200053
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8514200053.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova č. 4, Bratislava proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR, Župné námestie č. 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni zo dňa 2.12.2014 č. k. 6C/4/2014-48 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Potvrďuje uznesenie.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol, zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na to, že žalobca sa v predmetnom konaní domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Vranov nad Topľou vo veci sp. zn. 3Er/28/2007, a to v súvislosti s rozhodovaním o zmene súdneho exekútora. Súd prvého stupňa poukázal na obsah spomínaného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou. Nezistil, že by v tomto smere došlo k priesťahom v konaní, ktoré by zakladali nárok žalobcu na priznanie žiadanej plnenia. Rovnako podľa súdu prvého stupňa žalobca v návrhu nepredložil ani neoznačil dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody v tejto konkrétnej veci. Súd prvého stupňa sa oboznámil so znaleckým posudkom č. 1/2014 a poukázal na jeho obsah. Zistil, že v tomto posudku bola vypočítaná priemerná výška škody, teda sa spriemerovali náklady na počet posudzovaných konaní, a teda z výsledku znaleckého posúdenia možno vyvodit', že v každom posudzovanom exekučnom konaní došlo k rovnakým úkonom. Súdnym znalcom pritom všetky náklady nad určitý priemer vypočítaný z predchádzajúceho obdobia pripísal skutočnosti, že tieto náklady vznikli v súvislosti s omeškaním súdov s rozhodovaním v tej ktorej exekučnej veci. Súd prvého stupňa preto neprihliadal na predložený znalecký posudok. Mal za to, že žalobca nepreukázal vznik škody ani vznik nemajetkovej ujmy, a preto žalobu ako neopodstatnenú zamietol. Uviedol tiež, že žalobca navrhol prerušiť konanie do skončenia konania Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010. Súd prvého stupňa poukázal na ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.. Uviedol, že prejudiciálna otázka, ktorá je riešená v konaní Okresného súdu Prešov sp. zn. 7C/6/2010 nemá žiaden význam pre toto konanie. Zdôraznil, že predmetom tohto konania je nárok na náhradu majetkovej a nemajetkovej škody, ktorá mala vzniknúť neskorým rozhodnutím o žiadosti žalobcu na zmenu súdneho exekútora. Toto konanie o náhrade škody nemá žiaden súvis s návrhom

žalobcu na posúdenie správnosti postupu exekučného súdu pri vydaní poverenia na výkon exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým bol právoplatný rozsudok rozhodcovského súdu. Preto tento návrh zamietol. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobca namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb.. V právnom štáte nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Poukázal v tejto súvislosti na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru ESĽP v Štrasburgu. Žalobca nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, keď súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Žalobca ďalej predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOŠŤ s. r. o., znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Týmto posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku v určenej výške. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh na prerušenie konania z dôvodu, keďže prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základnej ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol súd povinný pred rozhodnutím o veci o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. V zmysle týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1. 2 O. s. p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá

bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinností orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

Je však zároveň nutné zdôrazniť, že súd prvého stupňa pri aplikácii právnych predpisov a argumentácií vo svojom odôvodnení rozhodnutia nevychádzal z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení platnom od 01.01.2013, ako to tvrdí žalobca v odvolaní. Argumentácia súdu prvého stupňa je totiž založená na úplne iných okolnostiach, ako to bolo citované vyššie z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 44 ods. 7 zákona č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom od 1.9.2005, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný Okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Odvolací súd konštatuje, že v preskúmvanej exekučnej veci nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu SR, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

Pokiaľ ide konanie Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 3Er/28/2007 je zrejmé, že tomuto súdu bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie doručená dňa 11.1.2007. Exekučným titulom bol v danom prípade rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 3059/06. Poverenie pre súdneho exekútora bolo vydané dňa 15.1.2007. V ďalšom priebehu konania, a to konkrétne 15.10.2009 bol doručený návrh žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Exekučný súd vyzval doterajšieho súdneho exekútora, aby sa vyjadril, či si uplatňuje trovy exekúcie s tým, že je potrebné tieto trovy vyčíslit' a stalo sa tak písomnou výzvou z 26.10.2009. Súdny exekútor X.. S.. D. H. reagoval na výzvu exekučného súdu prípisom doručeným dňa 19.1.2010, ktorý zaslal exekučný spis a uviedol, že netrvá na úhrade trov exekúcie. Exekučný súd následne 26.2.2010 rozhodol o zmene súdneho exekútora.

Je potrebné zdôrazniť, že aj v súvislosti s rozhodovaním o zmene súdneho exekútora v danom prípade konajúci exekučný súd vo veci vykonával ďalšie s tým súvisiace úkony. Odvolací súd navyše akcentuje všeobecne známu skutočnosť, že žalobca na exekučnom súde v danom čase inicioval stovky exekučných konaní v typovo obdobných veciach. Je síce pravdou, že povinnosťou štátu je zabezpečiť, aby spravodlivosť bola poskytnutá včas, s tým však, že táto zásada platí pre štandardné situácie, kedy účastník obracajúci sa na súd so svojou vecou nemá dôvod zaujímať sa o pripravenosť súdu na poskytnutie súdnej ochrany jeho veci. No v prípade, ak sa jedna osoba v priebehu krátkeho času obráti na súd s množstvom nových návrhov, v rámci prevencie sa musí zaujímať o to, či a v akých podmienkach je súd jeho podania schopný vybaviť a je povinný akceptovať, že vybavenie jeho veci nemusí byť tak promptné, ako vybavenie vecí iných navrhovateľov.

Podporne táto okolnosť vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 606/2012 zo dňa 14.12.2012, ktoré sa týkalo sťažnosti žalobcu v obdobnej veci. V nej bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podaná 15.8.2011, nasledovala výzva na predloženie rozhodcovskej zmluvy zo 16.4.2012, ktorá bola predložená 4.5.2012 a uznesením z 5.10.2012 bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá. Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že sťažovateľ - žalobca, podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Zb., sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov, zodpovednosť žalovaného účastníka plynúca zo zákona č. 514/2003 Zb. daná nie je. Uvedené správnym spôsobom posúdil súd prvého stupňa, ktorý v zmysle týchto zistení vyhodnotil podanú žalobu ako neopodstatnenú.

Je tiež zrejmé, že súd prvého stupňa sa oboznámil s predloženým znaleckým posudkom č. 1/2014 a v rozsudku zdôvodnil, prečo na jeho obsah pri rozhodovaní o veci neprihliadal.

Pokiaľ ide o návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že na Okresnom súde Prešov prebieha pod sp. zn. 7C/6/2010 konanie o náhradu škody pre porušenie práva Európskej únie, ktorého sa mal

podľa žaloby dopustiť Okresný súd Prešov v exekučnom konaní vedenom proti žalobcovi na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky, v ktorom sa vymohlo plnenie na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, odvolací súd poukazuje na § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., podľa ktorého pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že prerušenie konania z tak uvedených dôvodov je fakultatívne, teda súd nie je povinný prerušiť konanie ani v prípade, že by inak boli splnené podmienky podľa tohto ustanovenia. Pripustenie dôvodu prerušenia konania len preto, že na súde sa vedie iné konanie s tými istými účastníkmi by bolo porušením práva účastníkov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V danom prípade je potrebné prihliadať na legitímne očakávania účastníkov, preto konanie v inej veci nemôže byť dôvodom na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.. Využitie možnosti prerušiť konanie sleduje záujem hospodárnosti. Odvolací súd zdôrazňuje, že prerušenie konania o náhradu škody štátu spôsobenú nesprávnym úradným postupom do skončenia konania o prejudiciálnej otázke nesleduje záujem hospodárnosti. Je potrebné zdôrazniť, že Slovenská republika má vnútroštátne pravidlo, ktoré umožňuje exekučnému súdu netrvať na materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku (porov. uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci žalobcu POHOTOVOSTĚ/Korčkovská C-76/10, tiež rozsudok C-40/08 Asturcom). Spomínané pravidlo umožňujúce preskúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul z hľadiska imperatívu dobrých mravov zákon stanovuje v § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní účinného do 31.12.2014 a v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Keďže zo žiadneho ustanovenia Ústavy SR nemožno vyvodit', že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, musí sa všeobecný súd pri uplatňovaní procesného postupu podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., riadiť aj požiadavkou, ktorá je zakotvená v tomto článku Ústavy, a ktorá ukladá povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (I. ÚS 21/00).

S poukazom na uvádzané tak odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil postupom podľa §219 ods. 1 O.s.p..

Uznesením zo dňa 17.3.2015 č. k. 6C/4/2014-65 súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20,- Eur do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Vydané rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 2, § 6 zákona č. 71/1992 Zb. a položku č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov. Dospel k záveru, že podaním odvolania vznikla žalobcovi poplatková povinnosť podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 6 ods. 2 druhá veta Zákona o súdnych poplatkoch, a preto vyrubil žalobcovi poplatok za podané odvolanie.

Aj proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol uznesenie zrušiť ako neopodstatnené. V dôvodoch odvolania žalobca uviedol, že podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Zdôraznil, že súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. V prílohe zákona č. 71/1992 Zb., nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi tak bola v rozpore so Zákomom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Poukázal tiež na položku 18ca Zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.9.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.9.2012, i keď sa stanú splatnými po tomto dátume. V danom prípade žaloba bola podaná pred 1.10.2012, a teda konanie začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Zb.. Je preto potrebné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.9.2012. Spoplatňovanie procesného úkonu sa musí riadiť časom začatia konania. Navrhol preto podanému odvolaniu vyhovieť.

Aj toto rozhodnutie preskúmal odvolací súd podľa § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie opodstatnené nie je.

Odvolačný súd poukazuje na to, že súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „poplatkového zákona“), oslobodené od poplatku od 01.07.2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zákon č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákonom č. 286/2012 Z.z. z 11.09.2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novele zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 01.10.2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ poplatkového zákona (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúce sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z ustanovenia § 18ca poplatkového zákona v súvislosti s účinnosťou novely poplatkového zákona č. 286/2012 Z.z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté od 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

Pri výklade predmetného zákonného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu poplatkového zákona s poukazom na znenie § 1 a § 5 citovaného právneho predpisu.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30.09.2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30.09.2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30.09.2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30.09.2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30.09.2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01.10.2012, zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20,- Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 veta prvá Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Keďže poplatková povinnosť žalobcu v odvolacom konaní vznikla podaním odvolania a od 01.10.2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho neprávny postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa § 6 ods. 2 druhá veta poplatkového zákona, položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov (porov. tiež uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co 530/2013-97 zo dňa 30.04.2014).

Odvolačný súd preto napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto konaní trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.